HÜBEYRET-ÜL-BASRÎ

Çeştiye yolunun büyüklerinden. Zâhirî ve batınî ilimler sahibi idi. Huzeyfet-ül-Mer'aşî hazretlerinin halifelerinin ileri gelenlerindendir. Künyesi Emîrüddîn olup, hakkında bilgi çok azdır. Hâce Hübeyret-ül-Basrî diye bilinir. Hicretin 287 (m. 900) yılında vefât etti.

Onyedi yaşında Kur'ân-ı kerîmi ezberledi. Birçok âlimden din ve âlet (yardımcı) ilimlerini tahsil etti. Günde iki defa Kur'ân-ı kerîmi baştan sona okur, çok ibâdet ederdi. Çok duâ eder, Allah aşkından devamlı ağlardı. Birgün duâ edip ağlarken, gaipten bir ses işitti: "Ey Hübeyr! Seni affedip, bağışladık. Git, Huzeyfet-ül-Mer'aşî'nin hizmetinde bulun!" denildi. Hemen yollara düşüp, Huzeyfet-ül-Mer'aşî hazretlerinin yanına gitti ve talebeleri arasına katıldı. Bir seneye varmadan hocasına halife oldu. Artık onun gözü hiçbir dünyâ lezzetini görmüyordu. O kadar şiddetli ağlardı ki, görenler hâline acır "Artık bu hayattan geçmiş, hemen ölür" derlerdi. Birçok talebe yetiştirip, insanları Cehennem ateşinden kurtarmak için çalıştı. Talebeleri arasında birçok velî vardı. Bunlardan en meşhûru Uluvv-i Dîneverî hazretleridir.

Hocası Huzeyfet-ül-Mer'aşî ile bir beldeye gittiklerinde, başlarından geçen hâdiseyi şöyle anlatır:

Huzeyfet-ül-Mer'aşî hazretleri, kendisini karşılamak için toplanan halkı görünce, Allah korkusundan ağlamaya başladı. Yanına biri gelip "Ey Üstâd! Niçin bu kadar ağlayıp sızlayıp, sıkıntı çekmektesin? Yoksa Allahü teâlânın, Rahim, Kerîm, Gafûr olduğunu bilmiyor musun?" dedi. Huzeyfe hazretleri de, "Allahü teâlâ, bir fırka Cennette, bir fırka Cehennemdedir, buyuruyor. Ben acaba, bunların hangisindeyim. Bunu bilmediğim için ağlıyorum" buyurdu. Soran kimse, "Senin kendinin ne olduğundan haberin yok, nasıl başkalarına yol gösterirsin?" dedi. Şeyh, bir nara atarak, kendinden geçip bayıldı. Kendine geldiği zaman orada bulunan herkesin duyduğu, gâibten bir ses geldi: "Ey Huzeyfe! Biz seni dost edindik, kıyâmet günü seni Cennetlikler arasına koyacağız." Bu müjdeyle orada bulunan üçyüz kadar kâfir müslüman olup, Huzeyfe hazretlerine talebe oldular.

1) Hadikat-ül-evliyâ sh. 195